

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Preuravnava državne rente.

Kadar država denar potrebuje, izda država dolžna pisma za gotov denar v polnem ali nepolnem znesku, ki nesejo letne obresti ter se v teku let izplačajo ali pa tudi ne. Taka državna pisma se imenujejo državna renta, ker dajejo njemu, ki jih ima, letni-dohodek ali rento, namreč obresti. Avstrija ima papirnato, srebrno in zlato rento, to je državna dolžna pisma, od katerih se plačujejo obresti v papirju, srebru ali zlato.

Neka renta je samo avstrijska, druga samo ogrska, tretja pa skupna obema državnima polovicama. Avstro-ogerski skupni državni dolg je znašal koncem leta 1902 nad pet tisoč milijonov kron (5.026.790.045 K), od katerih plačuje država na leto okroglih 226 milijonov obrestij.

Po pogodbi iz leta 1867 je Ogrska v pokritje teh obrestij plačevala stalen letni prispevek v okroglem znesku 59 milijonov kron; drugo dvakrat večje breme je nosila Avstrija.

Pri zadnjih obravnavah o nagodbi je ogrska vlada zahtevala, da se odpravi prisilni kurz bankovcev ter da se zameni skupna državna renta, ki daje na leto 4:2 od sto obresti, v drugo, ki bi dajala le 3:5 od sto. Prvi zahtevi je vlada pritrdila, drugo pa zavrgla.

Ogrska vlada hoče namreč, da naj se smatra ali računi omenjenih 59 milijonov kron kot pet odstotne obresti od dolga, ki pripada na Ogrsko. Po tem računu bi pripadal na Ogrsko le majhen del skupnega državnega dolga in Ogrska bi imela velik dobiček, ako bi glavnicu izplačala ali zamenila jo z rento, ki daje manjše obresti. Avstrijski finančni minister se je temu uprl in prav je imel.

Zadnje dni se veliko govori in povprašuje, ali naj Avstrija konvertuje svojo skupno rento ali ne, to je: ali bi jej bilo v dobiček ali zgubo, ako bi sedanjo rento zamenila z državnimi papirji, ki bi nesli manjše obresti.

O tem pravi »Slovenec«, soglašajo vsi, da naj Avstrija konvertuje svoj dolg in naj zniža obresti od 4:2% na 4%. Komaj pa je to vprašanje prišlo na dnevni red, začele so časnikarske ščuke kaliti vodo, da ulove bogat plen mastnih karpov. Od »N. Fr. Pr.« do zadnjega dunajskega tednika, vsi listi so pisali o konverziji avstrijske rente. »N. Fr. Pr.« glasilo Rotšildove skupine je z vsem ognjem zagovarjala, naj se renta konvertuje v 4 odstotno, torej obresti znižajo za 0:2%. Ta konverzija se more izvršiti brez posebnih ovir in stroškov za državo.

Glasila manjših dunajskih bank pa priporočajo, naj se obresti takoj znižajo od 4:2% na 3:5%. To svoje stališče utemeljujejo s tem, da bi tudi ta konverzija bila mogoča brez večjega rizika, da Ogri tak v kratkem znižajo obresti od ogrske rente na 3:5, da bode Avstrija potem prisiljena isto storiti in bi torej morala plačati stroške dveh konverzij.

Drugi zopet nasvetujejo, naj Avstrija takoj zniža obresti od svojih dolgov na 3:75%, čez nekaj let pa brez posebnih stroškov na 3:5%. Pri tem pa mora država skrbeti, da preveč ne odere širših krogov, ki imajo svoje prihranke naložene v državnih obliacijah.

Torej ta tretji način konverzije naj bi se izvršil tako-le: Vsak lastnik sedanje 4:2 odstotne rente naj dobi za 100 kron 105 kron po 3:5%. Država plača sedaj od 100 kron na leto 4:2 krone, od 105

kron po 3:5% pa bi plačala 3:675 obresti, torej pri 100 kronah dolga prihrani na obrestih 32½ vinarja, ali od vsega konvertovanega dolga v znesku 3.620 milijonov okroglo 19 milijonov na leto.

Lastniki 4:2 odstotne rente zgube pač na obrestih 52½ vinarja pri 100 kronah, toda na kapitalu pridobe 5 kron na vsakih 100. Kurz te rente bi bil sicer izprva okroglo 95, toda polagoma bi se zvišal na 100. Tako bi si delila dobiček država in njeni upniki, oziroma lastniki rent. Oni, ki zagovarjajo ta tretji način konverzije, trdijo, da bi država ne imela večjih ovir in stroškov, ako zniža obresti na 4% ali takoj na 3:5%.

Na prvi pogled je ta način za državne finance res vabljiv. Toda stvar ni tako enostavna, kakor se slika. Pojasnimo to s konkretnim izgledom. Moj dobri prijatelj ima svoje stalne dohodke zagotovljene v obrestih od državne rente in dobiva sedaj recimo 1720 kron na leto; ako pa se znižajo obresti od 4:2% na 3:5, zgubi vsako leto 287 kron. Kaj stori? Odpove državni dolg in si kupi druge vrednostne papirje, ki se obrestujejo po 4 ali 4:5, ali pa jih nese v hranilnico. In takih je na tisoče.

Dalje je nad 1000 milijonov avstrijske rente izven države. Morda polovica te rente se povrne nazaj in treba je državi šteti gotov denar. Kje naj ga dobi? Pri bogatih bankah, ki prevzamejo konverzijo in si zaračunajo lepo provizijo. Finančni veščaki trdijo, da bi Avstrija v takem slučaju plačala samo na provizijah raznim bankam do 180 milijonov, ako se izvrši 3:5 odstotna konverzija, in okoli 108 milijonov, ako se izvrši 3:75 odstotna. Sedaj pa računajte, ljudje božji! Kakor gori omenjeno, prihrani država na obrestih na leto 19 milijonov, ako se izvrši 3:5 odstotna konverzija, ob enem pa ima stroškov 180 milijonov. Ker pa država nima toliko gotovine na razpolago, narediti bi morala za 180 milijonov novega dolga, od katerega bi plačevala 6.300.000 obrestij, in si torej prihrani na leto le 12.700.000. Oškodovani bi bili lastniki rente, polovico dobička pa bi pograbili bogati bankirji, v prvi vrsti Rotšild, Taussig in tovariši.

Ko je lani ogrska vlada konvertovala 1000 milijonov dolga od 4:5 na 4%, je plačala bankam stroškov 60 milijonov, to je, za 60 milijonov naredila novega dolga. Kaj pa poreko oni ki, morajo nalagati kavcije, sirotinske zapuščine, ustanove itd. v državnih vrednostih papirjih? Ti bodo imeli ogromno škodo.

Torej proti znižanju državnih obrestij od 4:2 na 4% ni važnih ugovorov, ker država nima rizika niti posebnih stroškov, prihrani pa si 7.200.000 kron na leto. Proti znižanju 3:5%, kakor priporočajo Taussig in tovariši, pa je treba ugovarjati v interesu državnega kredita, z ozirom na mogoče krize z ozirom na dobrodne in druge zavode. To je približno mnenje v poslanskih krogih na Dunaju.

Novi vojaški zakonski načrt in zahtevane olajšave.

Vlada je dne 6. nov. 1903. predložila načrt zakona, po katerem naj bi se število vojaških novincev v tekočem letu za stalno armado zvišalo od 103.100 na 125.000 mož in za deželno brambo od 10.000 na 14.500, torej skupaj za 16.400 novincev. Obenem naj bi se takoj

6000 nadomestnih rezervistov poklicalo v aktivno službo. Vlada naglašja, da mora spopolniti svoje polke in da se mora z ozirom na večje število prebivalstva zvišati tudi število vojaških novincev. Kakor že znano, so skoraj vse stranke po svojih zastopnikih g. ministru za deželno brambo izražale svoje pomisleke proti vojni predlogi ter tolmačile svoje želje in zahteve glede vojaških olajšav.

Vspeh teh pogajanj je bil, da so na povabilo dr. Luegerja odposlanci izvolili pododsek, ta pa poročevalcem g. dr. Ploja, ki naj sestavi poročilo ter vse želje in zahteve glede olajšanja vojaških bremen.

G. dr. Ploj je sestavil svoje poročilo, katero je v petek predložil vojnemu odseku. Poročilo naglašja: Nova vojna predloga pomnoži prebivalstvu vojaška bremena, zato pa morajo poslanci zahtevati vsaj one olajšave, ki so mogoče brez škode za armado. Nekatere olajšave se morejo izvršiti že v smislu sedaj veljavnega zakona, za druge je treba premembe dotičnih zakonitih določb.

Olajšave, ki so mogoče že sedaj bi bile:

1. Olajšave glede orožnih vaj. Poslanci morajo zahtevati, naj se nadomestni rezervisti kličejo k orožnim vajam, ko je na polju in v vinogradih najmanj dela. Da kmet nima potrebnih delavcev, tega ni treba dokazovati. Zato naj bi se tudi vojaki v aktivni službi pošiljali na dopust ob žetvi, kakor se to dogaja v Nemčiji. V posebnih slučajih naj bi se vojaki oprostili orožnih vaj, revnejšim rezervistom naj bi se povračali potni troški in revnim družinam rezervistov dovoljevala podpora, ako mora družinski oče k vajam. Vojakom naj se ob nedeljah in praznikih dovoljuje toliko prostega časa, da morejo izvrševati svoje verske dolžnosti. Treba pa je tudi, da so vojaški duhovniki popolnoma zmožni jezika, ki ga govorijo vojaki.

Vojaška uprava sicer skrbi, da omeji surovosti proti vojakom, toda v tem oziru se še premalo zgodi. Osebito se mora grajati, da se taki izgrede kaj radi zmolče ali prikrijejo.

Odpraviti se morajo prestroge kazni, da namreč vojaka privežejo v verigo.

2. Obлека. Vojaški novinci pridejo v oktobru v svoji obleki. To obleko zmečejo v skladišča ali pod streho, kjer v treh letih večinoma strohni; vojaška uprava pa staro vojaško opravo prodaje po najnižji ceni. Torej naj vojna uprava revnejšim doslužnim vojakom daje staro vojaško obleko, da ne bodo v cunjah hodili domov.

3. Certificirati. Kdor je iz katerega bodi vzroka oproščen vojaške službe, mora plačati kolek 2 kron za certifikat; drugi troški znašajo pa še 2 tudi 4 krone, kar je za revne osebe veliko breme. Kdor je torej pri zadnjem vojaškem naboru »izvržen«, naj dobi certifikat ex off.

4. Zalaganje armade. Vojna uprava že sedaj kaže precej dobre volje, toda nižji organi so še preozkosrčni. Premalo se ozirajo na kmetijske in obrtniške zadruge in so prestrogi pri prejetanju blaga. Torej naroča naj se neposredno pri kmetih, kmetijskih in obrtniških zadrukah. Konje naj kupujejo pri konjerejcih, ne pa pri ogrskih prekupcih. Vsaj 40% potrebščin naj se kupi pri obrtniških zadrukah, in sicer po razmerju prispevkov obeh državnih polovic za skupno armado. Čimpreje naj se skladiče

enketa, da določi pota in sredstva za uravnavo zalaganje armade.

5. Vojakom naj se daje platneno perilo, da se podpira lanena industrija.

6. Odškodnine za poškodbe na polju za časa vojaških vaj so prenizke. Take poškodbe pa se tudi vrše večkrat brez nujne potrebe. Ob strelnih vajah se lastnikom brez potrebe zapirajo zemljišča, pa posestniki trpe škodo.

7. Pomilostenje izseljenec v. V revnih deželah, kjer ni industrije, mnogi mladi ljudje iščejo zaslužka na tujem, največ v Ameriki, da podpirajo svoje družine in poplačajo svoje dolgove. Večina se jih vrača, a mnogi se boje kazni kot vojaški begunci. Zato naj bi se vsi taki pomilostili, ako se v teku enega leta povrnejo v domovino in prostovoljno oglasijo pri naborni komisiji ali okr. glavarstvu.

Vse to se more zgoditi brez premembe vojnih zakonov.

8. Dveletna vojaška služba je splošna želja, dasi finančno vprašanje ni še pojasnjeno.

9. Za uvrstitve v nadomestno rezervisto bi ne smel odločati žreb, marveč bi moral že v smislu novega zakona priti v reservo, kdor je nujno potreben za vodstvo gospodarstva; to velja tudi za obrtnike.

10. Olajšanje enoletne vojaške službe naj bi dobili tudi absolutventje kmetijskih in državnih obrtnih šol.

11. Dve zadnji vojaški taksi (4 krone in 2 kroni) naj se odpravita; v višjih razredih pa zvišajo. Obresti dotičnega zaklada, ki znašajo na leto že 2.200.000 kron, naj se deloma porabijo za podpore revnim rezervistom pri orožnih vajah.

12. Nov kazenski pravni red je nujno potreben. Boljše odškodnine za vojaške priprege zahtevajo vse dežele.

To so v bistvu zahteve glede vojaške službe.

Dopisi.

Iz Novakov. — (Konec.) Ta je tedaj med nami vse poslušal, tudi naši liberalci, ki so z drugimi vred agitirali s temi izmišljotinami okrog — so prav modro molčali, ko se je odkrivalo njihove laži, nobeden se ni oglašil, da si smo jih povabili naj govoré. Zakaj to? Ali bi ne bilo lažje prepričati ljudi pa vse, kar jih je bilo zbranih h kratu, v resnici liberalnih besedi, kot sto in stokrat vsakemu posebej ponavljati te — neslanosti!

Zadirate se nad našim gospodom, kot bi bil on kriv vaše blamaže — pa ste si je sami. Zakaj pa ne znate drugega, kot obrekovati vsakega, ki ne trobi v vaš rog? Koliko je naš gospod agitiral, vam pa tudi povem, ker sam ni šel nikamor, ampak jaz sem hodil z njim. Bila pa sva — ne kot vi, ki ste od sv. Silvestra, pa do 8. jan. obletali nešteto krat vse Novake — midva sva pa bila le v 6 (reci šestih) oziroma v petih hišah, ker ednega gospodarja sva dobila pri delu. Da pa boste se morda naučili za prihodnjic agitirati, vam tudi povem kako sva agitirala. Tako sva začela: »Volitev bo! greš z nami?« »Kdaj?« Saj vesta, da drugam ne grem! »Ta drugi dan!« »Če grem, grem z vami, s ta »černimi« nikoli!«. »Pa so rekli, da si »čeren!« Mož se je nasmejati: »Drugače se jih nisem mogel odkrižati!« in šla sva. Sedaj pa sodite:

Ostala zemlja se okoli jame razdeli in kamenje odstrani.

Najprimernejši čas za sajenje je od konca novembra do aprila.

(Konec sledi.)

Loterijske številke.

7. februarja.

Trst 40 80 79 54 61
Lince 35 10 68 57 29

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki, se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uvelitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravnishstvo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dalmatinskih in
istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mline v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobijo tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši)

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

15%

pod navadno ceno
razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podoblike, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluze, volno, kožuho, zimске čevlje itd. — Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mline v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Za 50.000 kron

manufakturnega in galanterijskega blaga
iz konkurza Zakrajšek

bode v kratkem na prodaj. Blago se nahaja v Gorici:
Rabatišče (via Rabatta), Corso Gius. Verdi, via Trieste
in v Tržiču (Monfalcone).

Trgovcem na debelo se bode prodajalo
izdatno pod tovarniško ceno!

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

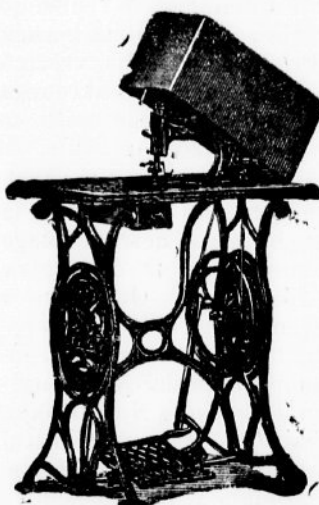
Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici

Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče
Josipa Verdia št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Ta teden potovanje ob slikovitem

TIROLSKEM.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga

stavbenih nosilcev

v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krone nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpolno za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Preuravnava državne rente.

Kadar država denar potrebuje, izda država dolžna pisma za gotov denar v polnem ali nepolnem znesku, ki nesejo letne obresti ter se v teku let izplačajo ali pa tudi ne. Taka državna pisma se imenujejo državna renta, ker dajejo njemu, ki jih ima, letni dohodek ali rento, namreč obresti. Avstrija ima papirnato, srebrno in zlato rento, to je državna dolžna pisma, od katerih se plačujejo obresti v papirju, srebru ali zlatu.

Neka renta je samo avstrijska, druga samo ogrska, tretja pa skupna obema državnima polovicama. Avstro-ogerski skupni državni dolg je znašal koncem leta 1902 nad pet tisoč milijonov kron (5.026.790.045 K), od katerih plačuje država na leto okroglih 226 milijonov obrestij.

Po pogodbi iz leta 1867 je Ogrska v pokritje teh obrestij plačevala stalen letni prispevek v okroglem znesku 59 milijonov kron; drugo dvakrat večje breme je nosila Avstrija.

Pri zadnjih obravnavah o nagodbi je ogrska vlada zahtevala, da se odpravi prisilni kurz bankovcev ter da se zameni skupna državna renta, ki daje na leto 4% od sto obrestij, v drugo, ki bi dajala 3,5 od sto. Prvi zahtevi je vlada prišla, drugo pa zavrgla.

Ogrska vlada hoče namreč, da naj se sme ali računati omenjenih 59 milijonov kron kot pet odstotne obresti od dolga, ki pripada na Ogrsko. Po tem računu bi pripadal na Ogrsko le majhen del skupnega državnega dolga in Ogrska bi imela velik dobiček, ako bi glavnicu izplačala ali zamenila jo z rento, ki daje manjše obresti. Avstrijski finančni minister se je temu uprl in prav je imel.

Zadnje dni se veliko govori in povprašuje, ali naj Avstrija konvertuje svojo skupno rento ali ne, to je: ali bi jej bilo v dobiček ali zgubo, ako bi sedanjo rento zamenila z državnimi papirji, ki bi nesli manjše obresti.

O tem pravi »Slovenec«, soglašajo vsi, da naj Avstrija konvertuje svoj dolg in naj zniža obresti od 4,2% na 4%. Komaj pa je to vprašanje prišlo na dnevni red, začele so časnikarske šuke kaliti vodo, da ulove bogat plen mastnih karpov. Od »N. Fr. Pr.« do zadnjega dunajskega tednika, vsi listi so pisali o konverziji avstrijske rente. »N. Fr. Pr.« glasilo Rotšildove skupine je z vsem ognjem zagovarjala, naj se renta konvertuje v 4 odstotno, torej obresti znižajo za 0,2%. Ta konverzija se more izvršiti brez posebnih ovir in stroškov za državo.

Glasila manjših dunajskih bank pa priporočajo, naj se obresti takoj znižajo od 4,2% na 3,5%. To svoje stališče utemeljuje s tem, da bi tudi ta konverzija bila mogoča brez večjega rizika, da Ogrski v kratkem znižajo obresti od ogrske rente na 3,5, da bode Avstrija potem prisiljena isto storiti in bi torej morala plačati stroške dveh konverzij.

Drugi zopet nasvetujejo, naj Avstrija takoj zniža obresti od svojih dolgov na 3,75%, čez nekaj let pa brez posebnih stroškov na 3,5%. Pri tem pa mora država skrbeti, da preveč ne odere širših krogov, ki imajo svoje prihranke naložene v državnih obligacijah.

Torej ta tretji način konverzije naj bi se izvršil tako-le: Vsak lastnik sedanje 4,2 odstotne rente naj dobi za 100 kron 105 kron po 3,5%. Država plača sedaj

kron po 3,5%, pa bi plačala 3,675 obresti, torej pri 100 kronah dolga prihrani na obrestih 52½ vinarja, ali od vsega konvertovanega dolga v znesku 3.620 milijonov okroglo 19 milijonov na leto.

Lastniki 4,2 odstotne rente zgube pač na obrestih 52½ vinarja pri 100 kronah, toda na kapitalu pridobe 5 kron na vsakih 100. Kurz te rente bi bil sicer izprva okroglo 95, toda polagoma bi se zvišal na 100. Tako bi si delila dobiček država in njeni upniki, oziroma lastniki rent. Oni, ki zagovarjajo ta tretji način konverzije, trdijo, da bi država ne imela večjih ovir in stroškov, ako zniža obresti na 4% ali takoj na 3,5%.

Na prvi pogled je ta način za državne finance res vabljiv. Toda stvar ni tako enostavna, kakor se slika. Pojasnimo to s konkretnim izgledom. Moj dobri prijatelj ima svoje stalne dohodke zagotovljene v obrestih od državne rente in dobiva sedaj recimo 1720 kron na leto; ako pa se znižajo obresti od 4,2% na 3,5, zgubi vsako leto 287 kron. Kaj stori? Odpove državni dolg in si kupi druge vrednostne papirje, ki se obrestujejo po 4 ali 4,5, ali pa jih nese v hranilnico. In takih je na tisoče.

Dalje je nad 1000 milijonov avstrijske rente izven države. Morda polovica te rente se povrne nazaj in treba je državi šteti gotov denar. Kje naj ga dobi? Pri bogatih bankah, ki prevzamejo konverzijo in si zaračunajo lepo provizijo. Finančni veščaki trdijo, da bi Avstrija v takem slučaju plačala samo na provizijah raznim bankam do 180 milijonov, ako se izvrši 3,5 odstotna konverzija, in okoli 108 milijonov, ako se izvrši 3,75 odstotna. Sedaj pa računajte, ljudje božji! Kakor gori omenjeno, prihrani država na obrestih na leto 19 milijonov, ako se izvrši 3,5 odstotna konverzija, ob enem pa ima stroškov 180 milijonov. Ker pa država nima toliko gotovine na razpolago, narediti bi morala za 180 milijonov novega dolga, od katerega bi plačevala 6.300.000 obrestij, in si torej prihrani na leto le 12.700.000. Oškodovani bi bili lastniki rente, polovico dobička pa bi pograbili bogati bankirji, v prvi vrsti Rotšild, Taussig in tovariši.

Ko je lani ogrska vlada konvertovala 1000 milijonov dolga od 4,5 na 4%, je plačala bankam stroškov 60 milijonov, to je, za 60 milijonov naredila novega dolga. Kaj pa poret oni ki, morajo nalagati kajcice, sirotinske zapuščine, ustanove itd. v državnih vrednostnih papirjih? Ti bodo imeli ogromno škodo.

Torej proti znižanju državnih obrestij od 4,2 na 4% ni važnih ugovorov, ker država nima rizika niti posebnih stroškov, prihrani pa si 7.200.000 kron na leto. Proti znižanju 3,5%, kakor priporočajo Taussig in tovariši, pa je treba ugovarjati v interesu državnega kredita, z ozirom na mogoče krize z ozirom na dobrodelnost in druge zavode. To je približno mnenje v poslanskih krogih na Dunaju.

Novi vojaški zakonski načrt in zahtevane olajšave.

Vlada je dne 6. nov. 1903. predložila načrt zakona, po katerem naj bi se število vojaških novincev v tekočem letu za stalno armado zvišalo od 103.100 na 125.000 mož in za deželno brambo od 10.000 na 14.500, torej skupaj za

6000 nadomestnih rezervistov poklicalo v aktivno službo. Vlada naglašja, da mora spopolniti svoje polke in da se mora z ozirom na večje število prebivalstva zvišati tudi število vojaških novincev. Kakor že znano, so skoraj vse stranke po svojih zastopnikih g. ministru za deželno brambo izražale svoje pomisleke proti vojni predlogi ter tolmačile svoje želje in zahteve glede vojaških olajšav.

Vspeh teh pogajanj je bil, da so na povabilo dr. Luegerja odposlanci izvolili pododsek, ta pa poročevalcem g. dr. Ploja, ki naj sestavi poročilo ter vse želje in zahteve glede olajšanja vojaških bremen.

G. dr. Ploj je sestavil svoje poročilo, katero je v petek predložil vojnemu odseku. Poročilo naglašja: Nova vojna predloga pomnoži prebivalstvu vojaška bremena, zato pa morajo poslanci zahtevati vsaj one olajšave, ki so mogoče brez škode za armado. Nekatere olajšave se morejo izvršiti že v smislu sedaj veljavnega zakona, za druge je treba premembe dotičnih zakonitih določb.

Olajšave, ki so mogoče že sedaj bi bile:

1. Olajšave glede orožnih vaj. Poslanci morajo zahtevati, naj se nadomestni rezervisti kličejo k orožnim vajam, ko je na polju in v vinogradih najmanj dela. Da kmet nima potrebnih delavcev, tega ni treba dokazovati. Zato naj bi se tudi vojaki v aktivni službi pošiljali na dopust ob žetvi, kakor se to dogaja v Nemčiji. V posebnih slučajih naj bi se vojaki oprostil orožnih vaj, revnejšim rezervistom naj bi se povračali potni troški in revnim družinam rezervistov dovoljevala podpora, ako mora družinski oče k vajam. Vojakom naj se ob nedeljah in praznikih dovoljuje toliko prostega časa, da morejo izvrševati svoje verske dolžnosti. Treba pa je tudi, da so vojaški duhovniki popolnoma zmožni jezika, ki ga govorijo vojaki.

Vojaška uprava sicer skrbi, da omeji surovosti proti vojakom, toda v tem oziru se še premalo zgodi. Osebito se mora grajati, da se taki izgredi kaj radi zamolče ali prikrijejo.

Odpraviti se morajo prestroge kazni, da namreč vojaka privežejo v verigo.

2. Obлека. Vojaški novinci pridejo v oktobru v svoji obleki. To obleko zmečejo v skladišča ali pod streho, kjer v treh letih večinoma strohni; vojaška uprava pa staro vojaško opravo prodaje po najnižji ceni. Torej naj vojna uprava revnejšim doslužnim vojakom daje staro vojaško obleko, da ne bodo v cunjah hodili domov.

3. Certificati. Kdor je iz katerega bodi vzroka oproščen vojaške službe, mora plačati kolek 2 kron za certifikat; drugi troški znašajo pa še 2 tudi 4 krone, kar je za revne osebe veliko breme. Kdor je torej pri zadnjem vojaškem naboru »izvržen«, naj dobi certifikat ex off.

4. Zalaganje armade. Vojna uprava že sedaj kaže precej dobre volje, toda nižji organi so še preozkosrčni. Premalo se ozirajo na kmetijske in obrtniške zadruge in so prestrogi pri prejetju blaga. Torej naroča naj se neposredno pri kmetih, kmetijskih in obrtniških zadrugah. Konje naj kupujejo pri konjerejih, ne pa pri ogrskih prekupejih. Vsaj 40% potrebščin naj se kupi pri obrtniških zadrugah, in sicer po razmerju prispevkov obeh državnih polovic za

enketa, da določi pota in sredstva za uravnavo zalaganje armade.

5. Vojakom naj se daje platneno perilo, da se podpira lanena industrija.

6. Odškodnine za poškodbe na polju za časa vojaških vaj so prenizke. Take poškodbe pa se tudi vrše večkrat brez nujne potrebe. Ob strelnih vajah se lastnikom brez potrebe zapirajo zemljišča, pa posestniki trpe škodo.

7. Pomiloščenje izseljenec v. V revnih deželah, kjer ni industrije, mnogi mladi ljudje iščejo zaslužka na tujem, največ v Ameriki, da podpirajo svoje družine in poplačajo svoje dolge. Večina se jih vrača, a mnogi se boje kazni kot vojaški begunci. Zato naj bi se vsi taki pomilostili, ako se v teku enega leta povrnejo v domovino in prostovoljno oglasijo pri naborni komisiji ali okr. glavarstvu.

Vse to se more zgoditi brez premembe vojnih zakonov.

8. Dveletna vojaška služba je splošna želja, dasi finančno vprašanje ni še pojasnjeno.

9. Za uvrstitev v nadomestno rezervno bi ne smel odločati žreb, marveč bi moral že v smislu novega zakona priti v reservo, kdor je nujno potreben za vodstvo gospodarstva; to velja tudi za obrtnike.

10. Olajšanje enoletne vojaške službe naj bi dobili tudi absolventje kmetijskih in državnih obrtnih šol.

11. Dve zadnji vojaški taksi (4 krone in 2 kroni) naj se odpravita; v višjih razredih pa zvišajo. Obresti dotičnega zaklada, ki znašajo na leto že 2.200.000 kron, naj se deloma porabijo za podpore revnim rezervistom pri orožnih vajah.

12. Nov kazenski pravni red je nujno potreben. Boljše odškodnine za vojaške priprege zahtevajo vse dežele.

To so v bistvu zahteve glede vojaške službe.

Dopisi.

Iz Novakov. — (Konec.) Ta je tedaj med nami vse poslušal, tudi naši liberalci, ki so z drugimi vred agitirali s temi izmišljotinami okrog — so prav modro molčali, ko se je odkrivalo njihove laži, nobeden se ni oglasil, da si smo jih povabili naj govoré. Zakaj to? Ali bi ne bilo lažje prepričati ljudi pa vse, kar jih je bilo zbranih h kratu, v resnici liberalnih besedi, kot sto in stokrat vsakemu posebej ponavljati te — neslanosti!

Zadirate se nad našim gospodom, kot bi bil on kriv vaše blamaže — pa ste si je sami. Zakaj pa ne znate drugoga, kot obrekovati vsakega, ki ne trobi v vaš rog? Koliko je naš gospod agitiral, vam pa tudi povem, ker sam ni šel nikamor, ampak jaz sem hodil z njim. Bila pa sva — ne kot vi, ki ste od sv. Silvestra, pa do 8. jan. obstali nešteto krat vse Novake — midva sva pa bila le v 6 (reci šestih) oziroma v petih hišah, ker ednega gospodarja sva dobila pri delu. Da pa boste se morda naučili za prihodnjič agitirati, vam tudi povem kako sva agitirala. Tako sva začela: »Volitev bo! greš z nami?« »Kdaj?« Saj vesta, da drugam ne grem! »Ta drugi dan!« »Če grem, grem z vami, s ta černimi nikoli!« »Pa so rekli, da si »čeren!« Mož se je nasmejalo: »Drugade se jih nisem mogel

Ako so tla vlažna in preplivta, treba v jame prsti, ako pa so suha in mršava, ter prelakha tako, da se čez leto izsušijo. Izkopati je 1 meter globoko in 2—3 metra široko jamo. Izkopana zemlja se zmeša s hlevskim gnojem in se s to mešanico jamo do polovice napolni. Ako imamo pri roki dovolj dobre zemlje, tedaj s

Ostala zemlja se okoli jame razdeli in kamenje odstrani.
Najprimernejši čas za sajenje je od konca novembra do aprila.
(Konec sledi.)

Loterijske številke.

7. februarja.

Trst 40 80 79 54 61
Linc 35 10 68 57 29

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki, se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uselitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravištvo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Seri) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi stenine trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši)

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

15%

pod navadno ceno
razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podobele, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluse, volno, kožuhovino, zimske čevlje itd. — Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlinarstva v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska, kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojej je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Za 50.000 kron

manufakturnega in galanterijskega blaga
iz konkurza Zakrajšek

bode v kratkem na prodaj. Blago se nahaja v Gorici: Rabatišče (via Rabatta), Corso Gius. Verdi, via Trieste in v Trstiču (Monfalcone).

Trgovcem na debelo se bode prodajalo izdatno pod tovarniško ceno!

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici

Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Ta teden potovanje ob slikovitem

TIROLSKEM.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrjeni najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Pozor! Eno kronske nagrade!

Pozor! Eno kronske nagrade!